

W Devon możesz skorzystać z szerokiej gamy zajęć sportowych i rekreacyjnych. Informacje na ich temat (w wielu językach) uzyskasz w lokalnym centrum informacji turystycznej. Również biblioteki publiczne i biura urzędów miejskich dysponują informacjami na temat zajęć rekreacyjnych, klubów sportowych i kompleksów rekreacyjnych. Każdy, bez względu na wiek, sprawność i zainteresowania znajdzie coś dla siebie. Więcej informacji znajdziesz na stronach internetowych www.discoverdevon.com , www.beautiful-devon.co.uk lub na stronie lokalnego urzędu miejskiego.

There are a lot of sports and leisure activities available in Devon. If you want to find out about them you can visit any Tourist Information Centre (many offering information in several languages). They will provide a long list of options to enjoy. Public libraries and Local Council Offices also provide information on recreational activities, sports facilities and leisure clubs. You will find something for everyone, all ages, abilities and interests. Or browse the internet to find out what's available. Try: www.discoverdevon.com or www.beautiful-devon.co.uk or any of the Local Councils' websites

Sport

Jeśli chcesz aktywnie uprawiać sport, możesz to robić w jednym z wielu klubów sportowych. Jeśli natomiast wolisz przeżywać emocje sportowe w roli widza, możesz odwiedzić jeden ze stadionów w hrabstwie:

Sport

You will find lots of opportunities to play sport through the wide range of sports clubs. On the other hand if you prefer to watch you can see live Football and Rugby Union at venues across the county. Try:

Exeter City Football Club	01392 411243	www.exetercityfc.com
Torquay United Football Club	01803 328666	www.torquayunited.com
Plymouth Argyle Football Club	01752 562561	www.pafc.co.uk
Lub (Or)		
Exeter Chiefs (Rugby Union)	01392 890890	www.exeterchiefs.co.uk
Plymouth Albion Rugby Club	0870 3500402	
www.plymouthalbion.com		

Na plaży

Większość plaż w Devon jest bezpieczna dla kąpieli i możesz tam korzystać wraz z rodziną z uroków morza przez cały rok. Zawsze jednak miej na uwadze, że:

- Czerwona flaga na maszcie oznacza 'Niebezpieczeństwo'. Pływanie wówczas grozi niebezpieczeństwem i nie powinieneś wchodzić do wody.
- Ratownicy zazwyczaj ubrani są w czerwone lub żółte koszulki z napisem 'LIFEGUARD' (ratownik) na plecach. Są oni przeszkoleni w zakresie ratownictwa i pierwszej pomocy.
- Ratownicy są na plaży po to, by zapewnić Tobie bezpieczeństwo. Zawsze słuchaj ich rad i wskazówek.

On the Beach

Most of Devon's beaches are safe for bathing and families can enjoy them all year. Always be aware of the following information:

- A red flag flying means Caution (Be careful!). Swimming is dangerous and you should not enter the water.
- Lifeguards commonly wear red or yellow tops often with "LIFEGUARD" written on the back. Lifeguards are skilled in rescue, life saving and first aid.
- Lifeguards are there for your safety. Ask for, and listen to, their advice.

Spacery po wybrzeżu

Nigdy nie spaceruj, ani nie kap się w miejscach, które mogą być łatwo odcięte przez przyptyw. Zaopatr się w kalendarz przyptywów i odpływów i sprawdź dokładnie zanim wybierzesz się na wycieczkę. Ścieżki spacerowe wzdłuż klifów w północnym i południowym Devon stanowią wspaniałą atrakcję dla chcących odkrywać uroki Devon. Pamiętaj jednak, by nigdy nie chodzić zbyt blisko krawędzi klifu, gdyż mogą się one łatwo oderwać. Jeśli ty sam, lub ktoś inny znalazł się w niebezpieczeństwie na morzu lub na klifie, skontaktuj się ze strażą przybrzeżną dzwoniąc pod numer 999 lub 112.

Walking the Coast

It is very easy to be trapped by an incoming tide, so never walk or bathe in an area that is likely to be cut off at high tide. Obtain a tide table for the area and check first. The cliff paths around the north and south Devon coastline are beautiful places to walk and learn more about the nature and wildlife of Devon. However, stay away from the cliff edge as they can break away very easily. Anyone in difficulty or seeing someone else in difficulty at sea or on the cliffs, should call the Coastguard by dialling the Emergency Services on 999 or 112.

Tereny wiejskie i wrzosowiska

W Devon znajdują się dwa obszary torfowe (wrzosowiska) – Dartmoor i Exmoor będące parkami narodowymi. Większość terenów obydwu parków jest dostępna dla spacerów dla każdego, jednak zawsze zachowaj szczególną ostrożność, jako że wrzosowiska czasem bywają zdradliwe i niebezpieczne. Niektóre obszary Dartmoor są również używane w celach treningowych przez armię; zawsze przestrzegaj znaków ostrzegawczych. Na terenach uprawnych również znajduje się sporo publicznych drózek, z których każdy może skorzystać. Pamiętaj jednak wtedy o tym, by szanować przyrodę, trzymać się wyznaczonych szlaków, oraz przestrzegać Countryside Code (zasady zachowania). Więcej informacji na ich temat w języku angielskim i innych językach znajdziesz na stronie

www.countrysideaccess.gov.uk

The Countryside and the Moors

Devon has two areas of high moorland, Dartmoor and Exmoor, which are national parks. There are lots of parts of these moors where you can walk freely. Do be careful though, the moors can be dangerous. Some parts of Dartmoor are also used by the army for training – make sure you take notice of warning signs. There are also lots of Public Footpaths across farmland which everybody can walk on. When using these paths please respect the land, stay on the marked paths and help the landowner by following the Countryside Code. More information in English and other languages is available at:

www.countrysideaccess.gov.uk

Gdziekolwiek się wybierasz by korzystać z uroków Devon, zawsze pamiętaj o swoim bezpieczeństwie. Warunki pogodowe, widoczność i temperatura powietrza łatwo mogą ulec zmianie. Zawsze zabierz ze sobą dobrą mapę, kompas i odpowiednią odzież. Zanim wyruszysz z domu, poinformuj kogoś o tym, dokąd się wybierasz i kiedy planujesz wrócić.

Rozważ dołączenie się do lokalnej grupy turystycznej, by korzystać z ich doświadczenia i wiedzy na temat flory i fauny w Devon. Skontaktuj się z The Ramblers Association Devon Area (stowarzyszenie wędrowców Devonu) pod numerem 01884 266435 lub pod adresem <http://website.lineone.net/~devon.ramblers/>

Wherever you go to enjoy Devon's countryside please consider your safety. Weather conditions, visibility and temperatures can change very quickly.

Make sure you have a good map, a compass and appropriate clothing. Tell someone where you are going and when you will be back.

Better still join a local group of walkers to enjoy the added company and shared experiences and knowledge of Devon's flowers, plants and wildlife.

Contact The Ramblers Association Devon Area 01884 266435

<http://website.lineone.net/~devon.ramblers/>

Wędkarstwo

Wędkarstwo to bardzo popularne hobby wśród mieszkańców Anglii. Zanim zaczniesz łowić ryby w rzekach lub jeziorach (wodach słodkich) musisz wykupić licencję nazywaną 'rod licence'. Możesz ją nabyć na każdej poczcie lub w Agencji ds. Środowiska pod numerem 08708 506506 lub na stronie internetowej www.environment-agency.gov.uk

Licencja nie uprawnia Cię jednak do połowu na terenach prywatnych lub w miejscach, gdzie znaki wskazują że jest to teren prywatny. By móc łowić ryby w tych miejscach konieczne będzie wykupienie dodatkowego pozwolenia.

Pełną listę klubów wędkarskich i miejsc, w których możesz łowić ryby znajdziesz w lokalnej bibliotece, w centrum informacji turystycznej lub pod adresem www.gethooked.co.uk

Fishing

Fishing is a very popular hobby in England. You do need to buy a licence (called a rod licence) before fishing in rivers or lakes (freshwater fishing). You can buy a licence at any Post Office or from the Environment Agency, telephone 08708 506506, or on line at www.environment-agency.gov.uk A licence does not permit you to fish on private property or where signs indicate that fishing is private. To fish in these places you may need to pay an additional fee for a Fishing Permit.

For a list of fishing clubs and where to fish try your local library or Tourist Information Centre or go to www.gethooked.co.uk

Biblioteki publiczne

Bez względu na to, czy korzystasz z biblioteki w wielkim mieście, w mniejszej miejscowości, czy z tzw. biblioteki mobilnej, zawsze znajdziesz w niej szeroki zakres ofert:

- Bezpłatne książki do wypożyczenia.
- Audiobooki, książki z dużym drukiem, czasopisma, gazety i podręczniki.
- Płyty CD i DVD.
- Możliwość zamówienia książek z innych bibliotek, w tym pozycji w językach innych niż angielski.
- Pozycje do czytania rodzinnego i gry edukacyjne – ‘baby rhyme time’ (rymowanki dla niemowląt), ‘homework clubs’ (miejsce, gdzie uczniowie mogą odrabiać zadania domowe poza lekcjami), ‘holiday reading challenges’ (wakacje czytanie książek dla dzieci i młodzieży).
- Bezpieczne i dostępne miejsce dla każdego; młodzi ludzie są szczególnie mile widziani.
- Materiały edukacyjne, również do nauki lub poprawy umiejętności czytania i pisania.
- Wykwalifikowaną i pomocną kadrę oferującą pomoc i porady.

Jeśli chcesz się zapisać do lokalnej biblioteki, skontaktuj się z

Devon County Council: 0845 1551001 www.devon.gov.uk/libraries

Plymouth City Council: 01752 305923 www.plymouth.gov.uk/libraries

Torbay Council: 01803 208300 www.torbay.gov.uk/libraries

Your local public library service

Libraries, whether they are large city based libraries, smaller local libraries or our mobile libraries all provide a wide range of services:

- Free books to borrow.
- Talking and large print books, magazines, newspapers and text books
- CD's and DVD's to rent
- Book ordering service, including books in languages other than English
- Internet for all - computers and staff trained to help you use them
- Family reading and learning activities – baby rhyme time, homework clubs, holiday reading challenges.
- A safe, accessible and welcoming local space for everyone, Young people are made particularly welcome.
- Resources for learning (including improving reading and writing skills).
- Expert, helpful staff to answer your questions and offer advice.

To find out about joining a local public library service in Devon contact:

Devon County Council: 0845 1551001 www.devon.gov.uk/libraries

Plymouth City Council: 01752 305923 www.plymouth.gov.uk/libraries

Torbay Council: 01803 208300 www.torbay.gov.uk/libraries

Ogródki działkowe

Jeśli nie masz własnego ogrodu, lub jedynie mały ogród, możesz ubiegać się o przydział ogródka działkowego. Urząd Miasta, lub Rada Parafialna czasem dysponują obszarami uprawnionymi, które mogą być wydzierżawione w celu uprawy owoców, warzyw i kwiatów. Posiadanie ogródka działkowego daje okazję do uprawiania tanich organicznych warzyw i owoców, daje okazję do ruchu fizycznego oraz dostarcza frajdy z rozwijania kontaktów międzyludzkich i hodowli własnych kwiatów, warzyw i owoców.

Zainteresowanie działkami zazwyczaj jest spore, stąd czasem trzeba czekać na przydział. Skontaktuj się z lokalnym urzędem miasta lub radą parafialną, by uzyskać informacje o dostępnych działkach.

Allotments

If you have no garden, or a small garden, you could think about getting an allotment. These are areas of land often owned by a Local Council or the Town / Parish Council which people rent in order to grow fruit, vegetables and flowers.

They are a great way of producing good, low cost food and they can also provide healthy exercise, social contacts and the fun and challenge of growing vegetables, fruit and flowers.

Allotments are very popular and there is often a waiting list.

Contact your Local Council or your Town / Parish Council to find out what's available in your area.

Muzea i galerie

Devon szczyci się 'najgęściej zapelnioną mapą' muzeów i galerii w całym kraju. Ponad 50 muzeów w całym hrabstwie zadowoli każdego poszukiwacza starożytnych greckich wyrobów ceramicznych, czy entuzjastę pamiątek z czasów II Wojny Światowej. Więcej informacji znajdziesz pod adresem www.devonmuseums.net

Museums and Galleries

Devon claims to have the 'most densely populated museum landscape in the country'. There are over 50 museums in Devon and something for everyone, whether you are looking for Ancient Greek Pottery or World War II memorabilia. Find it through: www.devonmuseums.net

Puby i restauracje

Tradycyjny angielski bar jest głównym miejscem spotkań towarzyskich od wielu lat. W przeszłości puby przeznaczone były głównie dla dorosłych, a niewiele uwagi przykładano do obecności młodszych klientów. Obecnie, szczególnie w rejonach podmiejskich puby stały się miejscem spotkań przyjaznym dla całych rodzin. Właściciele często oferują wyznaczone miejsca zabaw dla dzieci, jak również pokoje rodzinne, ogródki oraz specjalnie dostosowane menu. Ostatnio wprowadzony bezwzględny zakaz palenia w pubach również przyczynił się do radykalnej zmiany atmosfery w nich. Mamy nadzieję, że skusisz się na posiłek w ciepłej i przyjaznej atmosferze, ale pamiętaj, by nie spożywać alkoholu jeśli będziesz prowadzić samochód.

Pubs and Places to Eat

The traditional English pub has been a centre for social gathering for many years. In the past pubs were usually for adults only with little consideration given to children and younger people. More recently and certainly in rural areas our pubs have become more family friendly, often providing play areas for children, gardens, family rooms and varied lunchtime and evening food menus. You will be just as welcome having a non-alcoholic drink or a coffee in many pubs. The atmosphere has also changed for the better with the recently introduced ban on all smoking in pubs. Enjoy a warm, friendly welcome, a drink and a meal – but don't drink alcohol if you are driving.

W Devon możesz odwiedzić jedną z licznych kawiarni, restauracji, hoteli i sklepów serwujących jedzenie pochodzące z różnych części świata. Nie zapomnij o spróbowaniu lokalnych przysmaków takich jak owoce morza. Jeśli zamierzasz wybrać się do restauracji, a nie jesteś pewien co do wysokości cen, lepiej zapytaj o menu przed zarezerwowaniem stolika. Obsługa zazwyczaj nie jest wliczona w rachunek (choć niektóre restauracje to robią) i to od Ciebie zależy, czy chcesz zostawić napiwek. W dobrym tonie jest zostawić napiwek w wysokości od 10%-15%; zwłaszcza jeśli jesteś zadowolony z obsługi.

Devon has a wide range of cafes, shops, hotels and restaurants serving every type of food from different countries around the world. Make sure to try local specialities such as seafood. In hotels and restaurants, if you are concerned about price do ask about the menu before booking a table. In general a service charge is not included in the bill (although some restaurants do). If service has not been included you do not have to make an additional payment (called a 'tip'), although it is considered polite to do so, particularly if the service has been good. Between 10% - 15% of the bill is normal but it is your decision.

Czas wolny – przydatne słowa i wyrażenia**Leisure – useful words and phrases**

Czym się zajmujesz w swoim wolnym czasie?

What do you do in your spare time?

Czy grasz w tenisa/piłkę nożną/itd.?

Do you play tennis/football/etc?

Której drużynie kibicujesz?

What team do you support?

Hobby

Hobby

Rekreacja

Recreation

Sztuka i rzemiosło

Arts and crafts

Ścieżka publiczna

Public footpath

Zapisać się do klubu

Join a club

Ogrodnictwo

Gardening

Ogródek działkowy

Allotment

Czy mogę zarezerwować stół dla 4 osób?

Do you have a table for four?

Czy mogę prosić o kartę dań?

Can I see the menu please?